

OZNANILA župnije Grahovo pri Cerknici

DECEMBER 2017

ŠT. 12

DECEMBER – BLAGOR TISTEMU, KI SE NAD MENOJ NE SPOTAKNE.

Začeli smo veseli december, najbolj praznični mesec v letu. Ponekod so že sredi novembra okrasili izložbe in ceste. V Sloveniji še ne preveč, drugod po Evropi pa že kar. Višek praznovanj bomo dosegli ob božiču in silvestrovanju. Zvrstili se bodo možje dobrote – Miklavž, božiček in dedek Mraz. Vsi si želimo, da bi nas v čim obilnejši meri obdarili. Pa tudi sami bomo zapadli v mrzlično zapravljanje in medsebojno obdarovanje. Nič narobe, če le ne bomo presegli osebnih finančnih zmožnosti. Gotovo se nas bodo dotaknili nekateri svetniki: sv. Frančišek Ksaverij, zavetnik misijonarjev, sv. Ambrož, zavetnik čebelarjev, sv. Lucija, zavetnica dobrega vida, sv. Štefan, zavetnik konjev, pa Nedolžni otroci, ko molimo za nerojene otroke. Naredili bomo adventni venček, pa jaslvice in božično (novoletno) drevesce. Srečali se bomo z novorojenim Jezuškom in tremi kralji. Navadili smo se na vse to. Toda mnogi sodobniki so se nad Jezusom zgražali in se spotikali, ker so bili prepričani, da bo Odrešenik prišel kot mogočen vladar. Niso hoteli Odrešenika, ki je bil rojen v hlevu, ki se je potikal okrog kot preprost pridigar, ki je govoril o kraljestvu nad oblaki, ki je umrl na križu. Blagor nam, če nas to ne moti in bomo zmogli sprejeti Jezusa v vsej preprostosti v svoje življenje. Kot pastirčki.

Župnik Sandi

NAPOVEDNIK

- ✿ V petek, 1. 12., bomo začeli devetdnevnicu v čast Brezmadežni s posebnim branjem za vsak dan.
- ✿ V soboto, 2. 12., bo sveta maša ob 11.00 pri sv. Miklavžu pod Slivnico. Z več strani bi naj šle procesije. V Grahovem se bomo ob 9.30 zbirali pred cerkvijo in krenili na pot.
- ✿ **V nedeljo, 3. 12., nas bo ob 16.00 obiskal sveti Miklavž. Prispevek staršev je deset evrov na enega otroka. Za ministrante in otroški zbor ni prispevka. Že pred tem bo sveti dobrotnik obiskal tudi naše ostarele na domu.**
- ✿ V soboto, 9. 12., bo na dan pred našim žegnanjem dopoldne (9.00–12.00) mini oratorij za otroke (molitev, delavnice, igre). K večerni maši (18.00) pa vabljeni starejši in bolni. Kdor želi, bo lahko med mašo prejel tudi bolniško maziljenje. Ob 19.00 so župnijski sodelavci osebno (bili) povabljeni na srečanje z Abrahamom.
- ✿ **Na drugo adventno nedeljo, 10. 12., bo žegnanje, zunanja slovesnost Brezmadežne, naše farne zavetnice. Med svetima mašama v župnijski cerkvi bo izpostavljeno Najsvetejše. Pri osmi maši sodeluje skupina Mladi za Kristusa. Deseta maša bo slovesnejša, ko bo sodeloval tudi župnijski pevski zbor, pa tudi predšolski otroci. Ta dan bo tudi priložnost za praznično sveto spoved, ki velja že tudi za božič.**
- ✿ V soboto, 16. 12., bo ob 11.00 delavnica za otroke, da pripravimo krone in vse drugo za kolednike.
- ✿ V soboto, 16. 12., se začne božična devetdnevnicu. Otroci s starši ste vabljeni vsak dan ob delavnikih v cerkev ob 18.00. Zbirali bomo ovčke, pastirčke in listke. Vsak dan bo kakšen razred sodeloval: drugi (16. 12.), tretji (18. 12.), četrti in peti (19. 12.), šesti, sedmi in osmi (20. 12.), deveti (21. 12.) in predšolski in prvi (23. 12.).
- ✿ **Na tretjo adventno nedeljo, 17. 12., pri deveti sveti maši sodelujejo otroci prvega razreda. Skvati bodo prinesli Betlehemsko lučko.**
- ✿ V dneh pred božičem (19. in 20. 12.) bo pri verouku spovedovanje otrok.
- ✿ **Na sveti večer bo otroška božična maša ob 18.00. Peli bodo naši otroci. Ob koncu slovesnosti bo blagoslov otrok. Blagoslovili bomo tudi kredo in kadilo za kolednike. Vse kaže, da bo glede na pridnost naših otrok svoja darilca pustil v cerkvi tudi božiček. Točno ob polnoči pa bomo s pesmijo »Sveta noč, blažena noč« začeli praznik Gospodovega rojstva v župnijski cerkvi. S slovesnim petjem bodo polepšali praznik naši pevci. Vabljeni v čim večjem šte-**

vilu! Pred vsako sveto mašo bo župnik v spovednici. Tudi druge dneve po dogovoru.

- ✿ **Na štefanovo, 26. 12., bosta na Lipsenju ob desetih žegnanjska maša in blagoslov konj. Že prej pa bo ob devetih sveta maša za domovino na Bločicah, saj čez vse praznike omenjena podružnica nima sv. maše. Zato v župnijski cerkvi na ta dan svete maše ne bo.**
- ✿ **Na praznik Nedolžnih otrok, 28. 12., bomo molili tudi za nerojene otroke.**
- ✿ **Od božiča pa tja do treh kraljev in še kakšen dan čez nas bodo spet obiskali koledniki (glej razpored).**

Spremljal jih bo g. župnik in (po želji) blagoslavljal vaše domove. Sladke dobrote, ki nam jih boste namenili, bomo pojedli, denar pa namenili delno za salezijanske misijone, delno za obnovo strehe na Lipsenju. Hvala za Vašo velikodušnost!

- ✿ **Na starega leta dan (ali na drugi sveti večer) bo ob 18.00 v župnijski cerkvi zahvalna maša za vse dobrote, ki smo jih prejeli od Boga v preteklem letu. Ker bo celo noč čas za silvestrovanje, je zelo na mestu obisk silvestrske svete maše. Vabljeni v čim večjem številu!**

KOLEDNIKI IN BLAGOSLOV HIŠ 2017:

- ✿ **26. december (torek) ob 14.00: GRAHOVO (hiše pod glavno cesto),**
- ✿ **29. december (petek) ob 14.00: GRAHOVO (hiše ob glavni cesti in proti Žerovnici),**
- ✿ **30. december (sobota):**
  - ♦ **ob 10.00: GRAHOVO (od glavne ceste mimo stare šole po vasi gor),**
  - ♦ **ob 12.00: GRAHOVO (od glavne ceste mimo gasilskega doma in šole),**
  - ♦ **ob 14.00 GRAHOVO (od fužine proti frizeriji Brigita).**

KOLEDNIKI IN BLAGOSLOV HIŠ 2018:

- ✿ **2. januar (torek):**
  - ♦ **ob 10.00: ŽEROVNICA (od gasilskega doma po levi strani),**
  - ♦ **ob 12.00: ŽEROVNICA (od gostilne Pri Stani po desni strani),**
  - ♦ **ob 16.00: ŽEROVNICA (okrog mlina),**
- ✿ **6. januar (sobota): ob 10.00: LIPSENJ (nad cesto in pri cerkvi),**
  - ♦ **ob 12.00: LIPSENJ (pod cesto) in GORČICE,**
  - ♦ **ob 15.00: BLOČICE.**
  - ♦ **ob 18.00: Grahovo: koledniška sv. maša in pica,**
- ✿ **7. januar (nedelja) ob 14.00: rezervni termin (po dogovoru).**

OBVESTILA

Pomembni dogodki hitro najdejo svoje mesto na naslovnica časopisov.

In kako ponosni smo, če smo tudi mi del teh dogodkov.

Ob rojstvu svojega Sina pa se je Bog tovrstnemu šovu enostavno izmuznil.

*Omislil si je za kraj rojstva preproste jasli v hlevu
namesto tople kraljeve postelje v jeruzalemski palači.*

Presenetljivo, a hkrati prisrčno.

**VSEM SODELAVCEM, ŽUPLJANOM IN VAŠČANOM
ŽELIM PREPROSTEGA VESELJA**

OB ROJSTVU NAŠEGA ODREŠENIKA IN BLAGOSLOVA V LETU 2018.

Župnik Sandi

-
- ☞ Zaradi zimskega časa so tedenske svete maše v Grahovem ob 18.00, po podružnicah pa ob 17.00, če jih le naročite.
  - ☞ Čez teden molimo po sv. maši po različnih namenih: ob ponedeljkih za beatifikacijo naših svetniških kandidatov, ob torkih v čast sv. Janezu Bosku, ob sredah za domovino, ob četrtek po sveti maši za duhovne poklice, ob petkih za naše bolnike in ob sobotah za družine.
  - ☞ Verouk za otroke poteka po razporedu ob torkih in sredah.
  - ☞ Ob petkih popoldne so uradne ure v župnišću, sicer pa je g. župnik dosegljiv vedno pred in po sv. maši ali na mobilni telefon.
  - ☞ Na prvi petek po sveti maši so litanije Srca Jezusovega. Že dopoldne pa obisk bolnikov na domu.
  - ☞ Na prvo soboto molimo litanije v čast Materi Božji.
  - ☞ Ob sobotah gospe čistijo in krasijo cerkev po dogovoru ali razporedu. Ob 10.00 so pevske vaje za otroški zbor in ob 20.00 tudi za starejši cerkveni zbor. Vabljeni novi člani!
  - ☞ Ker je naša župnija zaznamovana s salezijansko navzočnostjo, priporočam na 24. v mesecu spomin Marije Pomočnice in zadnjega v mesecu spomin na sv. Janeza Boska.
  - ☞ Poleg rednih sodelavcev pri oblikovanju mesečnih oznanil vabim k sodelovanju še druge, ki znate kaj lepega napisati.
  - ☞ Po dogovoru so priprave za krst in poroko.
  - ☞ Priporočam verski tisk, predvsem Družino in Ognjišče, za otroke pa Mavrico. Naročniki na verski tisk lahko poravnate letno naročnino pri g. župniku. Vabimo tudi nove naročnike.
  - ☞ Kupite lahko Marijanski koledar,

Izdaja Župnija Grahovo pri Cerknici: PR 02029-0254823952 pri NLB.

Zanjo Sandi Osojnik, žpk; tel. 01-296-00-70 ali 031-276-590, sandi.osojnik@salve.si.

pratiko za leto 2018, naročite pa se lahko tudi na Mohorjeve knjige. Na polici bodo tudi božične voščilnice s prostovoljnim prispevkom za cerkev.

☞ Vsem, ki ta mesec godujete, praznujete rojstni dan ali kakšen jubilej, voščimo obilo Božjega žegna.

VOŠČILO GOSPODU ŽUPNIKU SANDIJU

V mesecu decembru okrogel jubilej praznuje tudi naš gospod župnik Sandi. Ob tem mu župljani želimo zdravja in božjega blagoslova in se mu zahvaljujemo za vse molitve in skrbi, ki nam jih namenja. Bog vam bogato poplačaj, gospod župnik!

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE – DECEMBER 2017

SPLOŠNI

Da bi ostareli ob podpori družin in krščanskih občestev svojo modrost in izkušnost uporabili za širjenje vere in vzgojo novih rodov.

DOGODKI

MARTINOVO ROMANJE – PTUJSKE GORICE

11. 11. smo se tudi farani grahovske fare udeležili romanja, ki ga je organiziral naš župnik Sandi. Že v zgodnjih jutranjih urah smo se veselo podali na pot. Naša prva postaja je bila Vransko, kjer smo si ogledali muzej starodobnikov. Pot smo nadaljevali proti Ptujju in pred nami se je odprla prelepa ptujska pokrajina, pokrita z vikendi in vinogradi. Obiskali smo ekološko kmetijo in poskusili izdelke in vino, ki jih nudi. Naslednja postaja je bila Ptujška gora, kjer stoji mogočna cerkev s svojo značilno Marijo s plaščem. Tu smo še pomolili za srečno pot. Nato smo

se povzpeli na ptujski grad. Z vodičko smo si ogledali mogočnost takratnih gospodarjev.

Zatem smo v ptujski cerkvi imeli sveto mašo. Tu so se nam pridružili tudi cerkveni pevci iz mariborske župnije. Maša je bila nadvse svečana. Dan smo zaključili s skupno večerjo, ki jo je popestril gospod Marko s svojo harmoniko.

Veselo razpoloženi smo se vračali proti domu. Kmalu je v avtobusu nastala popolna tišina, saj je večina romarjev zaradi utrujenosti zaspala.

Župnik Sandi – hvala vam za prijeten in nepozaben dan.

Jožica Turšič

LORETSKA MATI BOŽJA

10. decembra se spominjamo Materne božje v Loretu, kjer se je leta 1294 začela božja pot. Sveta nazareška hiši-

ca, v kateri je Marija živela in dobila angelovo naročilo, da bo postala Božja mati, naj bi bila po izročilu prenesena najprej (1291) na Trsat na Hrvaško, potem pa prek Jadranskega morja v Loreto v Italijo. Tja so romali in še romajo številni Marijini častilci iz vse Evrope, tudi Slovenije. Posnetek svete hišice so postavljali tudi po Sloveniji, npr. škof Tomaž Hren v Nazarju, znane so tudi v Mariboru, Ljubljani in drugod. Trajen spomin na Loreto so Marijine – lavretanske litanije, ki jih znamo Slovenci peti na več načinov. Temu Marijinemu naslovu so posvečene župnijska cerkev v Trenti in tri podružnice.

Smolik

GUADALUPSKA MATI BOŽJA

V Mehiki in vsej Latinski Ameriki 12. decembra praznujejo začetek gua-

dalupske Marijine božje poti, ko se je leta 1531 na griču Tepeyac pri glavnem mestu Mexicu City Marija prikazala Janezu Didaku (Juan Dieg). Tega samotarja je papež Janez Pavel II. leta 1990 razglasil blaženega. Leta 1754 je bilo po izčrpnih preiskavah dovoljeno tudi bogoslužje v spomin tega dogodka. Sv. Pij X. je leta 1910 dovolil, da guadalupsko Marijo s praznikom častijo v vsej Latinski Ameriki. Papež Janez Pavel II. je ob svojem obisku Mehike v Marijinem svetišču 23. januarja 1999 določil, da praznik obhajajo odslej tudi po srednji in severni Ameriki.

Smolik

SVETA LUCIJA

Sveta Lucija je živela v Sirakuzah na Siciliji za časa cesarja Diokleciana v začetku 4. stoletja. Bila je iz premožne družine in zaročena. Ko je romala na grob sv. Agate v Katanijo, da bi izprosila ozdravljenje svoji bolni materi, se ji je prikazala svetnica in ji napovedala skorajšnjo mučeniško smrt. Tako po vrnitvi v Sirakuze je Lucija razdrila zaroko in začela razdajati svoje imetje siromakom. Užaljeni zaročenec jo je zatožil konzulu Pashaziju, da je kristjanka. Vrgli so jo v ječo in postavili pred sodišče. Dali so jo žgati z ognjem, polivati z vrelim oljem in smolo. Ker je ostala neomajna v veri, so jo obsodili na smrt z obglavljanjem. Ko je kmalu zatem krščanstvo dobilo svobodo, so na njenem grobu zgradi-

li cerkev. Češčenje sv. Lucije se je zelo razširilo po vsem krščanskem svetu. V izročilu ljudske in cerkvene pobožnosti je sv. Lucija zavetnica vida in jo največkrat kažejo podobe s pladnjem in parom oči na njem. Po legendi si je namreč kar sama iztaknila oči, da bi se ognila nadležnemu snubcu in si ohranila devištvo. V Sloveniji je njej posvečenih dvanajst cerkva. Goduje pa 13. decembra.

Smole

BOŽIČ, KOT SO GA POZNALE NAŠE BABICE IN PRABABICE

Pred nami je najlepši čas v letu in naj vam adventni čas še polepša to branje, ki je prežeto s starimi običaji in vonjem po zapečku naših babic in prababic.

Včasih so pri nas poleg potice pekli tudi božični kruh, ki so ga imenovali božičnik, župnek, poprtnek, badnjak, stolnik, pomižnik. Običajno so spekli tri hlebe, jih okrasili s testenimi jaslami in položili na mizo. Prvi hleb so v družini pojedli za božič, drugega za novo leto in tretjega za svete tri kralje. Ob kruhu so bili na mizi še razni drugi predmeti, da so, ožarjeni od svete noči, družini prinašali srečo, zdravje in blagostanje.

Slovensko božično drevesce je bilo nekdam okrašeno z jabolki, orehi, keksi in papirnatimi trakovi.

Advent je čas štirih nedelj pred

božičem, čas priprave na Kristusovo rojstvo, odet v vijolično barvo, ženitovanj, plesov ni. Štiri svečice na adventnem venčku so prisposodba luči, ki naznanja prihajajoče Kristusovo rojstvo.

Na dan sv. Barbare (4. december) in sv. Lucije (13. december) odrežemo lipovo, višnjevo ali češnjevo vejico in jo postavimo v posodo z vodo. V vejici zbudimo speče in zamrzlo življenje.

V tem času damo v plitve posode kaliti pšenično zrnje, da bo za božič ozelenelo. Pšenično zrnje pristavimo pozneje k jaslicam, v bogkov kot ali na božično mizo.

Otroci Miklavžu napišejo pismo, v katerem ga prosijo za darove. Pismo pustijo na okenski polici, kajti Miklavž jih obišče ponoči, ko je že spekel kekse in ko otroci že zdavnaj sanjajo sladke sanje.

Če so otroci vse leto pridni, jim Miklavž v nastavljene krožnike ali peharje na oknu širokosrčno vsuje kopico daril. Nekdaj je nosil orehe, lešnike, venec fig, kekse, rožiče, jabolka ter morda pomaranče in zvezke. Boljša miklavževina v mestih so bili tudi pisano oblečene punčke, gugalni konjički, trobente, posodice ...

Miklavž prihaja na dom in odpira debelo knjigo, kjer je zapisano, kdo je bil poreden in kdo priden. Angelc mu drži košaro, da pridne obdari, porednim pa da okrašeno šibo, izdelano posebej za to priložnost. Toda mnogo

huje je, ko se Miklavž odloči, da bo hodil po domovih s hudobnimi, kosmatimi parklji, ki rožljajo z verigami.

Miklavž je darila kupoval na sejmih, nekdam na sejmu sv. Barbare, pozneje pa se je številnim sejmom pridružil tudi Miklavžev. Na Miklavževem sejmu niso smeli manjkati iz testa spečeni Miklavži in parkeljni z rdečimi jeziki, piškoti, suho sadje, punčke, konjički in druge igračke, pa tudi hrenovke, kuhane klobase, žganje in kuhano vino.

13. decembra – na dan sv. Lucije – je prepovedano šivati, kajti vsak vbod bi zabodel svetnico Lucijo; oseba, ki bi to zagrešila, pa bi oslepela. V Prekmurju gospodinje na ta dan ne smejo prati in peči.

Dvanajsteri dnevi od sv. Lucije do božiča napovedo vreme dvanajstih mesecev prihodnjega leta. Vreme prvega dne naznanja vreme v januarju, vreme drugega dne v februarju in tako naprej.

Danes pa božič obdaruje otroke in odrasle. Božiček ne more več metati skozi odprte dimnike, ker teh ni več. Navzel se je ameriške navade, darila lično zavije in jih postavi pod jelko.

Naši predniki so verjeli, da na 13. decembra lahko odkrijemo prave prijatelje ali prijateljice. Na Lucijin večer pripravimo dvanajst listkov in na vsakega napišemo ime enega svojih dobrih prijateljev ali prijateljic. Listke zvijemo in jih premešamo. Vsak dan

enega od listkov vržemo na ogenj; tisti, ki ostane na božič, nam razkrije ime najboljšega prijatelja ali prijateljice.

Na dvanajst listkov pa lahko napišemo tudi dvanajst želja in tista, ki ostane na listku na božič, se bo zagotovo izpolnila.

Jaslice so mnogo starejše od božičnega drevesca, bile so v pomoč verniku pri verskem razmišljanju in so zato morale biti kar najnazornejše. V slovenske domove so se jaslice razširile v 19. stoletju. Lesene, glinene, najpogostejše pa papirnate figure so postavljali na trioglato desko v bogkovem kotu. Hribček je moral biti visok, na vrhu je bilo mesto Betlehem, ob spodnjem

robu pa hlevček. Mesto Betlehem in hlevček povezuje nešteto poti iz drobnega belega peska, zrnate soli ali pepela. Ponekod so pesku ali moki dodali nekaj zdrobljenega stekla, da se je pri razsvetljavi lepo iskriilo. Poleg cest je bilo v jaslicah kvečjemu še nekaj drevja – smrekova veja ali mlada smrečica, bršljan ali mlado žito. Ozadje so zastrili z modrim svilenim papirjem in nanj prilepili zvezde, ga zakrili s smrečjem ali pustili prazno. Pod jaslicami je bil na desko pritrjen lepo izvezen platen, pozneje papirnat prtiček. Ob sprednjem robu imajo leseno ograjico. Zanimiva posebnost prvotnih jaslic je bila, da so na vsako stran jaslic zataknilo kakšno božično pesem. Po stari šegi

v jaslicah gori luč, po izročilu sta bili to sveti luči – oljenka in sveča. Danes ju je nadomestila elektrika, ki pa še zdaleč ne more prevzeti tudi njune obredne moči. Vsi drugi dodatki v jaslicah so pridobitve sodobnega časa.

Postavljanje jaslic je bilo sprva vedno naloga gospodarja, pozneje so to z veseljem prevzeli otroci. Mnoge družine pa postavljanje jaslic še dandanes spremenijo v pravi družinski praznik. Stara navada je, da se priprave na božič začno že v adventu. Toda najugodnejši čas za nabiranje mahu je v drugi polovici oktobra.

Stara navada je, da se za velike praznike v hiši in okoli nje vse počisti. Na sveti večer pa se ne pripravlja zgolj doma, v katerem bivamo, pač pa tudi dom, v katerem biva naša duša – telo. Tako so nekdanj sveti večer preživeli v strogem postu. S postom se človek osvobaja zemeljskih vezi in se lažje dvigne nad materijo, da zna prav vrednotiti vse, kar ga obdaja. Odrekanje hrani pomaga ohranjati pravi odnos do zemeljskih dobrin in je veseli post

v pričakovanju Zveličarjevega rojstva. Danes se postimo en dan prej.

Na sveti post so ljudje nalomili hrastovih vej in jih zatikali pri durih in oknih. Znano je, da hrast ne odvrže listja in tako po svoje kljubuje zimi in smrti.

Božični dan je sveti dan, najsvetejši dan v letu. Ljudje se na ta dan ne lotijo nobenega opravila. V pregovoru velja, da na ta dan vse žive stvari počivajo.

Povsod po Sloveniji je bila poleg božičnih kruhov na mizi potica, ki jo je družina navadno jedla po polnočnici. Božičnega kruha – župneka, poprtnika – marsikje ne pečejo več, toda potica je nenadomestljiva in nepogrešljiva. Potico so največkrat pekli v modlu, ki ji je dajal obliko: okrogel s tulcem na sredi, rebrast itd. Najstarejši nadevi za potice so bili orehovi, lešnikov, medeni, skutni, smetanovi, ocvirkovi, rozinovi – iz živil, ki so jih imeli ljudje doma. Pozneje so začeli uporabljati še čokolado, kakav in drugo. Potica dobi ime običajno po nadevu. Potico so v Sloveniji pekli, ko sladkorja še ni bilo, če so jo sladili, so uporabljali med.

Na sveti večer so napovedovali tudi vreme: božič na trati – velika noč za pečjo.

Božično drevesce simbolizira večno drevo življenja. Drevo, ki so ga naši predniki prinesli v hišo, je bilo zimzeleno, brez okrasja in luči. Sprva so smrečice postavili na plotove, zemljiške meje, ob vhode v vasi ali na

vrtove, pozneje pa so jih postavili ali obesili v bogkov kot. Drevo so obesili s stropa, ponekod je bilo obrnjeno prav, ponekod na glavo. Pozneje so ga začeli krasiti z rdečimi jabolki, pozlačenimi in posrebrenimi orehi in lešniki, sladkorčki, doma pečenim pecivom v obliki zvezd, angelov, ptic, pa tudi s pisanimi papirnatimi trakovi. Svečke so na njem zagorele mnogo pozneje.

K prazničnemu vzdušju poleg božičnega okrasja sodi tudi bogato pripravljena miza, ki je pogrnjena s skrbno izvezenim belim prtom. Voda in vino z božične mize preganjata hude oblake in škodljive vetrove, točo in strelo.

Božič je družinski praznik in če so se ljudje na božični dan zjutraj srečevali, so si segali v roko, toda tujega praga niso nikdar prestopili. Samo v cerkev in domov. Kdor bi drugače ravnal, bi prinesel nesrečo v hišo.

Za božič je poleg božičnega okrasja in jasic značilen tudi božični kruh, ki ob raznih poticah zavzema posebno mesto in ima na Slovenskem več različnih imen: poprtnik ali poprtnjak, božičnik, župnik, mižnik, pomižnik, stolnik, parjenk, badnjak. Treba ga je položiti na pogrnjeno mizo in tam ostane vse tri svete večere – za božič, novo leto in svete tri kralje. Božični hleb je po slovenskih pokrajinah različen. Na vsak praznik pojedjo en hleb. Kjer pa imajo le en božičnik, ga pojedjo na svete tri kralje. Nekaj tega kruha dobi tudi živina. Poleg božičnika so

naši predniki dajali na mizo tudi druge predmete. To so bili čarodejni pripomočki, katerih prisotnost na mizi, ob njej ali pod njo je privabila neznane moči, ki so se blagodejno pokazale v družini, gospodarstvu: da bi bili zdravi, da bi bile letine obilne, da ne bi primanjkovalo denarja ...

Na novega leta dan smo v Sloveniji vedno jedli svinjino, ker je veljalo, da prinaša srečo. Ni dobro jesti perutnine, pujs namreč rije naprej, kokoš pa praska nazaj. Ta dan načnemo tretji božičnik.

Na svete tri kralje hodijo spet koledniki. Gospodinje morajo zanje pripraviti klobase, denar ali vsaj kakšno jabolko. Toda tudi trije kralji morajo kaj povedati. Če drugega ne, vsaj od kod prihajajo: *»Kraljeva svetlost! Od kod ste Vi? Mi smo, kjer sonce gor gre, GAŠPER imenovan. Kraljeva svetlost, od kod ste pa Vi? Mi smo, kjer sonce na poldan stoji, BOLTŽAR imenovan. Kraljeva svetlost, od kod ste pa Vi? Mi smo tisti, kjer sonce dol gre, MILHAR imenovan.«*

Zadnji, tretji sv. večer družina znova preživi skupaj. Na vrata s kredo zapišemo začetnice imen sv. treh kraljev in letnico novega leta: 20 + G + M + B + 18. Pokadimo in poškopimo stanovanja, načnemo tretji božičnik.

SVETE MAŠE IN GODOVI

1. 12., petek, Natalija, mučenka	Grahovo (18.00)	++ iz družin BARAGA in OPEKA
2. 12., sobota, Živa, mučenka	Slivnica (11.00) Žerovnica (17.00)	Za župljane + Jože JENC, 30. dan
3. 12., PRVA ANDVENTNA NEDELJA, Frančišek Ksaverij	Grahovo (9.00) Bločice (10.15)	+ Marija ŠTIH, obletna ++ Marija, France MIŠIČ
4. 12., ponedeljek, Barbara, muč.	Grahovo (18.00)	Za župljane
5. 12., torek, Filip Rinaldi	Grahovo (18.00)	V zahvalo za zdravje
6. 12., sreda, Miklavž, škof	Grahovo (18.00)	V čast Materi Božji za nove duhovne poklice
7. 12., četrtek, Ambrož, škof	Grahovo (18.00)	++ Zinka ROK, starši MLAKAR
8. 12., petek, MARIJA BREZMADEŽNA	Grahovo (18.00)	+ Marta STERLE (Kozarišče)
9. 12., sobota, Valerija, muč.	Grahovo (18.00)	Za blagoslov v življenju
10. 12., DRUGA ADVENTNA NED., Loretska Mati Božja	Grahovo (9.00) Žerovnica (10.15)	V čast Brezmadežni, ++starši in brat HUMAR + Frančišek ROK (iz Cerknice)
11. 12., ponedeljek, Damaz, p.	Grahovo (18.00)	Sveta maša drugod
12. 12., torek, Marija iz Guadalupe	Grahovo (18.00)	+ Alojz TROHA, obletna
13. 12., sreda, Lucija, mučenka	Grahovo (18.00)	+ Franc TRUDEN
14. 12., četrtek, Janez od Križa,	Grahovo (18.00)	++ Peter, obletna, ostali JAKOPIN
15. 12., petek, Kristina, devica	Grahovo (18.00)	Za vero v ozdravljenje (ob rojstnem dnevu)
16. 12., sobota, Adela, kraljica	Grahovo (18.00)	++ Danica, Jože KRAJČ
17. 12., TRETJA ADVENTNA NEDELJA, Lazar, sp. mož	Grahovo (9.00) Žerovnica (10.15)	++ Marija, obletna, ostali ULE ++ Neži, Rudolf, Ivana in ostali JENC
18. 12., ponedeljek, Gacijan, škof	Grahovo (18.00)	++ Frančiška, obletna, ostali AVSEC
19. 12., torek, Urban, papež	Grahovo (18.00)	++ Marija KRANJC, obletna
20. 12., sreda, Evgen, mučenec	Grahovo (18.00)	Za župljane
21. 12., četrtek, Peter Kanizijk	Grahovo (18.00)	++ Rok MIHELČIČ, Alojz KOMIDAR
22. 12., petek, Frančiška Cabrini	Lipsenj (17.00) Grahovo (18.00)	++ Robi PANTAR, Jure SEGA, 10. obletna ++ dobrotniki salezijancev
23. 12., sobota, Janez Kancij, duhovnik	Lipsenj (17.00) Grahovo (18.00)	++ Jožef, Danijela MEKINDA Za zdravje očeta Antona JAKOPINA
24. 12., ČETRTRA ADVENTNA NEDELJA, Sveti večer	Grahovo (9.00) Žerovnica (10.15) Grahovo (18.00)	++ rodbina ŽIVČI ++ Ivana, Franc JENC, obletna + Anton GODEŠA
25. 12., ponedeljek, BOŽIČ - JEZUSOVO ROJSTVO, Anastazija	Grahovo (polnoč) Grahovo (9.00) Žerovnica (10.15)	+ Katja ZGONC, obletna ++ iz družine KNAP in KOVAČ ++ Andrej in Ivana LOGAR, obletna
26. 12., torek, ŠTEFAN, mučenec	Bločice (9.00) Lipsenj (10.15)	Za domovino V dober namen
27. 12., sreda, JANEZ, EV.	Grahovo (18.00)	++ iz družin MIHELIČ in ŠTIMAC
28. 12., četrtek, NEDOLŽNI MUČENCI	Grahovo (18.00)	++ Jože, obletna, Francka MIHELČIČ
29. 12., petek, David, kralj	Grahovo (18.00)	++ Janez MIHELČIČ (Iga vas)
30. 12., sobota, Vincencija red.	Žerovnica (17.00) Grahovo (18.00)	++ Slavka, 3. obletna, in ostali DROBNIČ ++ BOVŠČEVI
31. 12., NEDELJA SVETE DRUŽINE, Silvester, papež	Grahovo (9.00) Žerovnica (10.15)	+ Leopold ZBAČNIK Za župljane